

Växtskyddsbrev

2012-01-27

Nr 1. Betningsbehovet i vårutsäde

Korn

I södra Sverige förekommer mycket fusariumsmitta i de utsädespartier som hittills testats enl Jordbruksverkets Utsädesenhet i Svalöv. Däremot är smittograden av kornets bladfläcksjuka och *Bipolaris* (svenskt namn saknas) i stort sett normala. Antalet analyser från Kalmar, Öland och Gotland är dock få. Under sommaren 2011 förekom betydligt mycket mer angrepp av *Bipolaris* i kornodlingar i Kalmarområdet och på Öland och Gotland, än vad som varit vanligt de senaste 10 åren. Tas eget utsäde är det därför viktigt att göra en sundhetsanalys av partiet.

I Mellansverige är smittograden av både kornets bladfläcksjuka, *Fusarium* och *Bipolaris* högre än de senaste åren, men variationen mellan olika lantbrukarprover är stor. Sorterna Justina, Gustav, Fairytale och Tipple tillhör sorter där smitta av *Bipolaris* är lite högre jämfört med "medelsorten". Medan sorter som Annakin och Quench tycks vara mer drabbade av *Fusarium*.

Stark utsädesmitta av *Fusarium* och *Bipolaris* medför sänkt grobarhet. Genom betning kan grobarheten oftast förbättras. *Bipolaris* kan dock vara svår att beta bort och starkt smittade spannmålspartier bör inte användas till utsäde. Vid osäkra fall är det möjligt att beställa en provbetning innan man går vidare.

Betningsmedel/ sanering

Fusarium och Bipolaris

I vårkorn där *Fusarium* och/eller *Bipolaris* är ett problem kan Panocrine Plus 400 användas. Mot *Fusarium* fungerar även Panocrine 30 utmärkt. Observera dock att dessa preparat kan ha otillräcklig effekt på kornets bladfläcksjuka. Även Sibutol FS 199 (150 ml) har bra effekt mot *Fusarium* men inte mot *Bipolaris*. *Fusarium* och *Bipolaris* kan även saneras genom betning med bakteriepreparatet Cedomon förutsatt att smittan inte överstiger 30 % och grobarheten är minst 85 %. Större partier kan saneras genom ThermoSeed-behandling (värmebehandling). ThermoSeed-behandling utförs i dagsläget endast vid en anläggning i Skara.

Kornets bladfläcksjuka Drechslera teres

Under senare år har ThermoSeed-behandling varit den effektivaste saneringsmetoden, men även betning med bakteriepreparatet Cedomon har haft bra effekt. Celest Extra Formula M som är ett nyregisterat kemiskt preparat har visat bra effekt i betningsförsök bl a under 2011.

Preparat som innehåller imazalil såsom Panocrine-preparaten har i försök under senare år visat försämrade effekter på bladfläcksjuka i korn. Jordbruksverket rekommenderar därför betning med dessa preparat endast vid smittograder upp till högst 50 % och med förhöjd dos mellan 25-50% smitta. Se tabell!

Registreringen för Panocrine-preparaten gick ut 31/12 2011 men preparaten får användas under 2012.

Jordbruksverket rekommenderar följande behandling mot kornets bladfläcksjuka, *Drechslera teres*.

Partier med högst 25 % <i>Drechslera</i>	Normal dos av imazalilhaltiga preparat eller normal dos av Cedomon, Celest Extra Formula M eller ThermoSeed-behandling
Partier med 25-50 % <i>Drechslera</i>	150 % dos av imazalilhaltiga preparat eller normal dos av Cedomon, Celest Extra Formula M eller ThermoSeed-behandling
Partier med över 50 % <i>Drechslera</i>	Cedomon, Celest Extra Formula M eller ThermoSeed-behandling
Partier med över 60-70 % <i>Drechslera</i>	Undvik att använda sådant utsäde. Risk finns för allt för hög restsmitta även efter betning.

Flygsot

Analys av kornflygsot/naket sot ingår inte i den vanliga sundhetsanalysen utan måste beställas separat. Flygsotanalys bör göras om utsädet tas från odling där flygsotangripna plantor förekommit.

Mot kornets flygsot är det endast de kemiska medlen Robust och Premis 25 FS som har tillfredställande effekt. Registeringen för preparaten har gått ut och försäljning får ske t o m 31 januari i år. Preparaten får användas t o m 31 januari 2013.

Havre

Det är bara i enstaka havreprover som det föreligger betningsbehov mot havrens bladfläcksjuka (*Drechslera avenae*). Förekomsten av *Fusarium* har dock ökat vilket påverkar grobarheten och betningsbehov finns därför i fler fall än i fjol.

Analys av flygsot görs i mindre omfattning och i de flesta fall troligen bara om observationer av sot gjorts ute i fält. De resultat som framkommit tyder på att nivåerna är något högre än vad de har varit de senaste åren. Analys av flygsot måste begäras separat.

Betningsmedel/sanering

Fusarium

Panoctine-preparat eller Sibutol FS 199 (150 ml). Cedomon har bra effekt om fusariumsmittan understiger 30 % och grobarheten är minst 85 %, annars uppnås bara viss effekt.

Flygsot

Premis 25 FS. Mot havrens flygsot har även ThermoSeedbehandling bra effekt.

Drechslera

Det finns inga kemiska preparat med tillfredställande effekt. Cedomon har viss effekt och ThermoSeed-behandling har bra effekt.

Vårvede

Även i vårvede är förekomsten av *Fusarium* större än vanligt och i vissa prover finns starka angrepp. Grobarheten påverkas negativt och är något sämre jämfört med i fjol. Under 2011 hittades veteflygsot i en del vårvedefält i Kalmarområdet vilket är mycket ovanligt. Undvik att ta utsäde från vårvedefält som varit angripna av flygsot!

Betningsmedel

Fusarium

Celest Formula M, Panoctine-preparat eller Sibutol FS 199 (150 ml).

Undersök eget utsäde!

Det är viktigt att göra en analys av egetproducerat utsäde och i år speciellt med avseende på grobarheten. Ett paketpris där det ingår besked om grobarhet, tusenkornvikt och betningsrådgivning kostar ca 500 kr. Analys av havreflygsot kostar ca 350 kr och kornflygsot ca 500 kr. Moms tillkommer på angivna priser.

Skicka ett representativt prov på ca 0,2 kg (lin 0,1 kg) till: Frökontrollen Mellansverige AB, Box 22014, 702 02 Örebro (tel. 019-603 27 30) eller Eurofins, Box 905, 531 19 Lidköping (tel.010-490 80 00) eller Jordbruksverket, Utsädesenheten, Box 83, 268 22 Svalöv (036-15 50 00).

Växtskyddscentralen i Kalmar